

رێکار و ههنگاوهکانی ئامادهکاری ههڵمهتی ههڵبژاردن

حوزهی پێڕان 2021

ئامادهکردنی دانا چه مپیل

Rayan Building, No 5, Alley 41,
Shoresh District 101, Slemani
Kurdistan Region / Iraq

09647725276043

@Pasewan

PasewanOrg

contact@pasewan.com

PASEWAN

پیشہ کی :

ہہلمہتی ہہلبژاردن گرنگترین قوناعی ریکارہکانی ہہلبژاردنہ، لہ ریگہیہوہ کاریگہری لہسہر دہنگدہر دروست دہکات و تارادہیہک زہمانہتی بردنہوہو دؤپان لہ ہہلبژاردنہکاندا دہکات، لہ بواری ہہلبژاردندا سی جؤر ہہلمہتی ہہلبژاردن ہہیہ کہ بہناسہرکہوتوو دانراوہ کہ بریتین لہ:

جؤری یہکہم: لہ ہہلمہتی ہہلبژاردنہکہدا پھیامیکی قہناعت پیگہری نییہ بؤ دہنگدہر، ہہروہا لہ پھیامہکہدا ہیچ بیروکہیہکی روون نییہ کہ دہنگدہر بتوانیت بروای پیبکات، لہبہرئہوہ ئہم جؤرہ کہمپینہ ہہر لہسہرہتاوہ بہ ئاراستہیہکی ہہلہدا دہروات و ہیچ کاریگہرییہکی نابیت

جؤری دووہم: ہہلمہتی ہہلبژاردنہکہ پھیام و بیروکہو پروژہی قہناعت پیگہری ہہیہ بؤ دہنگدہر، بہلام بہلام کیٹشہی سہرہکی ئہوہیہ کہ پلانیکی بہرپرسیارانہو میکانیزمی گونجاو نییہ بؤ گہیانندی پھیامہکہ بہ دہنگدہر، ئہم جؤرہ کہمپینہ تہنہا دہبیتہ ہؤی بہ فرؤدانی کات و پارہو بیھیوابونی ئہنجامدہرانی کہمپینہکہ، ئہم جؤرہ لہ کہمپین بہہؤی نہبوونی پلانہوہ وادہکات کہ ئہنجامدہرانی زیاتر بہ ہؤکاری دہرہکییہوہ خہریک بن نہک بہ گہیانندی پھیامہکہ.

جؤری سیہہم: لہم جؤرہیاندا ہہلمہتہکہ پھیام و بیروکہو پلانی روون و گونجاوی ہہیہ بہلام ئہنجامدہرانی کہمپینہکہ کاری جدی ناکہن بؤ گہیشتن بہ دہنگدہر، ئہمہش ہیچ سوڈیکی نابیت و بہ کہمپینی تہمہل ناودہبریت.

بہلام ہہلمہتی ہہلبژاردنی سہرکہوتوو کاتیک دہبیت کہ لہ کاتی گونجاودا پھیامہکہ بگہیہندریتہ دہنگدہران و بہپی پیویست گہشہی پیبدریت و پلانیکی بہرپرسیارانہ ہہبیت بؤ مامہلہ کردن لہگہل دہنگدہردا، لہسہر ئہم بنہمایہ ہہول دہدہین پلان بؤ ئہنجامدانی کہمپینیکی سہرکہوتوو دابریژین کہ گرنگترین قوناعہکانی دانانی پلانی کہمپینیکی سہرکہوتوو بریتین لہ:

یه کهم: ئەنجامدانی تووژینهوه:

ئەنجامدانی راپرسی و تووژینهوه له یه کهمین قووناغهکانی ئامادهکارین بو ههلمهتی ههلبژاردن بوئوهی بتواندرییت پلانیکی ورد بو بهرنامهی سیاسی و تهکنیکی ههلمهتی ههلبژاردن دابنرییت و له ریگهیهوه وهلامی چهن دین پرسیارمان دست دهکهوئیت لهوانه:

* جووری ههلبژاردنهکه چیهو ریساکانی کامانهن؟ ئایا ههلبژاردنهکه به لیستی کراوه دهبییت یان

داخراو؟ یه که بازنه دهبییت یان فره بازنه؟ لایهنی ئیجابی سلیمان چیه؟

* تایبهتمهندیی زونی ههلبژاردنهکه چیه؟ لایهنه رکابهرهکان کین و خالی بههیزو لاوازیان کامانهن؟

تایبهتمهندیی دهنگدهرهکان چین؟ کیشهو گرفتهکانی دهنگدهر چین؟ ئه و گوپانکاریانه چین که

رویانداه؟ بهپیی بازنهکانی ههلبژاردن ژمارهی دهنگدهرهکان چهن دن و پۆلینکردنیان چۆن دهبییت

لهسهر ئاستی (ئاستی بژیوی، بروانامه، هیزی لایهنهکان له و بازنهیهدا ... هتد.

* له ههلبژاردنی رابردودا چی رویدا؟ هاوپهیمانیی و لیستهکان کامانه بوون؟ ئایا وه که خویان

دهمیننهوه یان ئه و گوپانکاریانه چین ئه گه ری ئه وه هیه تیا یاندا رویدات؟ خالی بههیزو لاوازی

خومان کامانه بوون؟ ئایا ههلهکانمان چیبون و خهلهلهکانمان کامانه بوون؟ ئایا ریژهی چهن دی دهنگدهر

بهشداری کرد؟ ئایا بهلهبهرچا وگرتنی ههلبژاردنی رابردوو چهن د دهنگمان پیویسته بو بردنهوه؟.

* ئه و هوکاره سه رهکییانه کامانهن که کاریگه رییان لهسهر ههلبژاردن دهبییت؟

* له بهرامبهر خالی بههیزو لاوازی رکابهرهکاندا دهبییت چۆن بین؟ خالی بههیزی کاندیدهکان چی

بییت؟ ئه و تایبهتمهندیانه چین که دهبییت له کاندیدهکاندا ههبن، بهلهبهرچا وگرتنی پیویستی واقع و

خالی بههیزو لاوازی رکابهرهکانمان.

ئەنجامدانی تووژینهوهیهکی له م جوړه بهرچا ورونی زوړ دوات بو قووناغهکانی دواتری ههلمهتی

ههلبژاردن.

دوهم: دهستنیشان کردنی ئامانج:

ئامانجی سهرهکی ههر ههلمهتیکی ههلبژاردن بریتیییه له بردنهوه له ههلبژاردنهکهدا، له پیناوه ئهم ئامانجهشدا پیویسته چه ندین ریگای جیاواز بگیریته بهر، بو بردنهوه له ههلبژاردندا پیویسته خوئاماده کردنیکی زور باش هه بیته، کاندیدهکان بوئوهی بتوانن به باشترین شیوه کار بکهن و ئامانجه سهرهکییه که یان به دهست بهینن پیویستیان به ههلسهنگاندنیکی ورد ههیه له سهر ئاستی خودی و دهرهوه.

ههلسهنگاندنی خودی:

به پشت بهستن به بنه مای SWOT گرنه کاندید ههلسهنگاندنیکی خودی بکات و له ریگهیهوه خاله به هیز و لاوازهکان دیاری بکات. ههروهها دهرهت و کوۆپ و مهترسییهکانی دینه ریگهیه له کاتی بانگهشهی ههلبژاردندا دهستنیشان بکات، بوئوهی بتوانیت له کاتی ئهجامدانی بانگهشهی ههلبژاردندا به باشترین شیوه ئه دای بهرنامه کهی خوی بکات.

ههلسهنگاندنی دهرهکی:

ههلسهنگاندنی دهرهکی ههنگاوێکی زور گرنگی ئاماده کاری پرۆسهی ههلمهتی ههلبژاردنه، به هۆیهوه ئاستی توانایی لایه نه رکابه رهکانمان بو دهره که ویت و له لایه کی تریشهوه بهرچاومان رونه بیته له تیگه یشتن له بارودۆخی دهنگدهر. له ههلسهنگاندنی دهره کیدا پیویسته ئهم تهوه رانه له بهرچاو بگیریته:

یه کهم: ههلسهنگاندنی لایه نه رکابه رهکان

* خاله به هیزهکانیان کامانه؟

* خاله لاوازهکانیان چین؟

* چۆن دهتوانین خاله لاوازهکانیان دهربخهین؟

* دهرهتهکانیان کامانه؟

* چۆن دهتوانین دهرهتهکانیان کهم بکهینهوه؟

* ئەو شتانه چين كه لايه نه ركا به ره كان ليی دهرسن و خویانی لیبه دور ده گرن؟

* ئیمه چوون دهرتوانین مه ترسییه کانیان زیاد بکهین و له کاتی ههلمه تی ههلبژاردندا به شتی

لاوه کییه وه سه رقالیان بکهین و ته رکیزیان له سه ر بهرنامه کانیان کهم بکهینه وه.

دوهم: ههلسهنگاندنی دهنگدر:

له ریگهی ههلمه تی ههلبژاردنه وه ده مانه ویت راسته خو به دهنگدر بگهین، له بهرئه وه ههلسهنگاندنی

بارودوخی دهنگدر ده بییت له ئەله ویه تی ئاماده کاری ههلمه تی ههلبژاردندا بییت و پرۆسه یه کی وردو

گرنگه، بو ئهم مه به سه ته ش پیویسته وه لآمی واقیعیانه ی ئهم پرسیارانه بدهینه وه:

- ژمارهی گشتی دانیشتهوان چهنده له ههریهك له بازنهکانی ههلبژاردندا؟

- ژمارهی گشتی دهنگدر چهنده له ههریهك له بازنهکانی ههلبژاردندا؟

- نایا ریژهی به شداریکردن له ههلبژاردنه کهدا چهنده؟ چهند دهنگدر به شداری له ههلبژاردنه کهدا

دهکات؟ ئەو هوکارانه چين که وادهکن دهنگدران که متر به شداری له ههلبژاردندا بکهن؟

- پیویستمان به چهند دهنگ ده بییت بو بردنه وه له ههلبژاردندا؟

- نایا دهنگدرهکان چوون به سه ر خیزانهکاندا دابهش بوون؟ هه ر خیزانیك چهند دهنگدری

به رده که ویت؟ چوون دهرتوانین کاریگه ری له سه ر ئەو دهنگدرانه دروست بکهین که هیشتا بریاریان

نه داوه؟

سییه م: به ئامانج گرتنی دهنگدر:

به ئامانج گرتن و پۆلینکردنی دهنگدر پرۆسه یه کی گرنگه، بوئه وه ی کانیدی هکان توانای مرویی و

پاره و کاتی زور به فیرو نه دن، ههروه ا له ریگهی پۆلینکردنی دهنگدره وه بتوانن په یامه که یان نوی

بکه نه وه، مه به سه ستمان له پۆلینکردن و به ئامانج گرتنی دهنگدر بریتییه له:

* ئەوانه ی دهنگ به ئیمه دهن

* ئەوانه ی که نزیکن له ئیمه

* ئەوانه ی بریاریان نه داوه

* ئەوانەى نزیکن له رکابەرەکانمان

* ئەوانەى دەنگ بە رکابەرەکانمان دەدەن

لەسەر ئەم بنەمایە پێویستە تەرکیزمان لەسەر دوو گرۆی تایبەتی دەنگدەر بیټ لە کاتی هەلمەتی هەلبژاردندا (ئەوانەى له ئیلموه نزیکن له گه‌ل ئەوانه‌ى که هیشتا بپاریان نه‌داوه)

دوو ریڤگای سەرەکی هەیه بۆ بە ئامانج گۆتنی دەنگدەر که بریتین له:

*** بە ئامانج گرتن لەسەر ئاستی جوگرافی**

بە ئامانج گرتنی دەنگدەر لەسەر ئاستی جوگرافی مەبەست ئەوەیە لە هەر سنوورێکدا چەند دەنگدەر هەیه؟ کاندیدو لایەنەکان لە هەلبژاردنی رابردودا چەند دەنگیان هیناوه و چۆن دەتواندریټ دەنگەکانیان زیاد بکریټ؟ چەند پێویست دەکات کاندیدی بەهێز و کەسی کۆمەلایەتی و گونجاو دابنریټ بۆ ئەو ناوچانە؟

*** ئامانج گرتنی دەنگدەر لەسەر بنەمای دیموگرافی:**

دەکریت دەنگدەر پۆلین بکریټ بەسەر چەند سیفاتییکی جیاوازدا وەک (تەمەن، رەگەز، ئاستی داها، بواری کارکردن.....هتد) ئەم گرۆپە هاوبەشانه سیفاتی هاوبەشیان هەیه، لەسەر بنەمای سیفاتی هاوبەش و پێداویستی هاوبەشی ئەم گرۆپانە، پێویست دەکات که بەرنامەى وردیان بۆ دابنریټ، هەروەها کاندیدەکانیش تارگیټی خۆیان دیاریبکەن، خالی بەهێزو دەرفەتەکانیان لەکام لەم گرۆیانەدا دەبیننەوه بەرنامەکانیان ئاراستە بکەن. چونکه هیچ کات لە هەلمەتی هەلبژاردندا ناتواندریټ بە هەموو دەنگدەریک بگه‌ین ، هەولدان بۆ گه‌یشتن به هەموو دەنگدەران دەبیټه هۆی بەفیرۆدانی کات و پارو توانای مروّیی و لەبەرەمبەریشدا ئەنجامیکی کەم بە دەست دیت. لەبەرئەوه پێویستە ئەو گرۆیانە دەستنیشان بکەین که دەتوانین قەناعەتیان پێبکەین، هەروەها لەو گرۆیانەش دور بکەوینەوه که دەزانین دورن له ئیلمه.

چەند روڤکردنەوهیەکی پێویست:

- * ئەو دەنگدەرانیەکی کە دەنگدەری راستەقینەو پشتیوانی ئێمەن، پێویستە پشتیان پێبەستریت و دەبێت پلانی چالاکێ وا دابنریت کە پشتیوانییەکیان بۆ ئێمە پتەوتر بێت.
- * ئەو دەنگدەرانیەکی کە هاوسۆزن لەگەڵ بەرنامەکی ئێمەو نزیکن لێمانەوه، دەبێت ئامانجێ یەکیەکی ئێمە بن بۆ کارکردن لەسەریان و تەزکیزی تەواویان بخەینە سەر.
- * نایبێت کاتیکی زۆر بەو دەنگدەرانیەوه بەفیرۆ بدەین کە بریاریان داوه دەنگ بەئێمە نەدەن چونکە ئەگەری ئەوه زۆر دەنگ بە رکابەرەکانمان بدەن.
- * دەنگدەری خۆلەمیشتی لەریگەکی پەيامی سۆزەژێنەوه ئەگەری ئەوه هەیه قەناعەتێان پێبکریت کە دەنگ لە بەرژەوهندی ئێمە بدن.

شیکاری دەنگدەر:

لەچوار رەهەندەوه دەتواند ریت شیکاری ورد بۆ دەنگدەرانی بکریت کە ئەوانیش بریتین لە:

* بەها (values)

لەناو گرووی ئامانجداردا چ شتێک هەیه وەک بەهای سەرەکی، بۆنموونە پێگەکی کۆمەلایەتی یان دەرفەتی ئابوری، نازادی کەسی و چاکسازی و ناشتی یان مانەوه لەسەر دۆخی ئیستای... هتد.

ئەو بەهایانە چین کە بەلای ئێمەوه گرنگن و ئاراستەکی کام گروپی کۆمەلایەتی دەکەین و وەک ئامانجی سەرەکی خۆمان کاری لەسەر دەکەین؟

* رەفتار (attitudes)

ئایا دەنگدەرەکان گەشبینن یان رەشبینن بەرامبەر بە ئاینده؟ ئایا متمانەیان بە حکومەت و دامەزراوەکان هەیه یاخود بێهێوان و متمانەیان بە حکومەت و دامەزراوەکان نییه؟ ئایا لە ئیستادا بە بەراورد بە رابردوو هەست بە باشتر دەکەن یان بە خراپتر؟ ئایا گۆرانکارییان دەوێت یان دەیانەوێت لە دۆخیکی چەق بوستودا بمیئنهوه؟

* كيشه و گرفته كان

گرنگترین كيشه كانی دنگدر چین كه پیویسته له بهرچاوبگیریت بو بهرنامهی ههلمهتی ههلبژاردن؟ پیویسته بزاین دنگدر له چ بابه تیكدای زور نیگه رانن، ئایا نیگه رانی بارودوخ و كيشه ی كومه لایه تین یاخود یاخود نیگه رانی بارودوخی ئابورین، یاخود چاره سهر کردنی كيشه سیاسییه ناوخوییه كانیان به لاهه گرنگه و بو دنگدران ده بنه بابته تی سهره کی یاخود.... هتد

* شیوازی ریبه رایه تیکردن:

شیوازی ریبه رایه تی کردن له ههلمه تی ههلبژاردندا زور گرنگه، به تاییه ت پیویسته كانیده كان سیفاتی سهر کردایه تیان هه بیته به له بهرچاوبگرتنی ئه وهی ئایا دنگدر چ جوره كانیدیکی ده ویت؟ ئایا دنگدر به دوای كه سیکی خاوه ن ئه زمونی جیگیردا ده گه پین یاخود گه نجیکی چالاك و جولاو خاوه ن ئه فکاری نوپیان ده ویت؟

چواره م: په یامی ههلمه تی ههلبژاردن:

ئاماده کردنی په یامیکی باش پیویستی به چهند پیوه ریک ههیه كه ئه مانه ن:

* پیویسته په یامه كه كورت بیته: به گشتی دنگدر ئارامگیرییه کی زور كه می ههیه بو گوینگرتن له په یامی سیاسی له بهر ئه وه ده بیته په یامی ههلمه تی ههلبژاردن زور كورت و پوخت و ناسان بیته، ستانداردیکی سهره کی ههیه بو په یامی ههلمه تی ههلبژاردن ئه ویش ئه وهیه ئه گه ر نه تواندریته له ماوهی كه متر له یهك خوله كدا په یامه كه بگه یه ندریته به دنگدر ئه وا به دلنیا ییه وه تهركیزی دنگدر بو گوینگرتن له ده ست ده دریته و ئه گه ری ئه وه ش ههیه دنگه كه شی له کیس بجیته.

* ده بیته په یامی ههلمه تی ههلبژاردن راستگویانه بیته و جینی به روا بیته.

* ده بیته په یامه كه قه ناعه تپیکه رو بایه خدار بیته بو دنگدر.

* پیویسته له په یامه كه دا جیاوازی پیشان بدریته: پیویسته دنگدر بژاردهی هه بیته له نیوان

په یامی ئیمه و رکا به ره كانمان، له بهر ئه وه ده بیته ئه وه ده ربخه یین كه ئیمه له چیدا له وانی تر

جیاوازین، بو نمونه ئه گه ره موو لایه نه كان تهركیزیان له سهر دا بین کردنی هه لی کارو بارودوخ

دارایی بیټ ټهوا دهنگدر ناتوانیټ جیاوازی له نیوان پهیامی رکابه‌ره‌کاندا بکات و هه‌ست دهکات که بژاردی جیاوازی نابیټ، له‌به‌رټه‌وه زور گرنکه ئی‌مه له پهیامی هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردندا جیاوازی‌یه‌کانمان له‌گه‌ل لایه‌نه رکابه‌ره‌کانی تر بخینه روو.

* ده‌بیټ په‌یام ئاسان بیټ و دهنگدر وا هه‌ست بکات قسه بو دلی ده‌کریت.

* ده‌بیټ په‌یام نامانجدار بیټ: مه‌به‌ست لیی ټه‌گه‌ر بمانه‌ویټ په‌یامیک ناماده بکه‌ین که هه‌موو دهنگدریک بگریټه‌وه وه ټه‌وه وایه ئی‌مه هیچمان نه‌کردبیټ، به‌لکو پیویسته گروی نامانجداري خو‌مان ده‌ست نیشان بکه‌ین و په‌یامه‌کانمان ناراسته‌ی ټه‌و گرویانه بکه‌ین.

* پیویسته به‌به‌رده‌وامی په‌یامه‌که دوباره بگریټه‌وه و دوباره بگریټه‌وه: له هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردندا بوټه‌وه‌ی بتوانیدریټ کاریگه‌ری له سهر دهنگدر دروستبگریټ له‌پیناو ټه‌وه‌ی دهنگمان پییده‌ن، ټه‌وا ده‌بیټ له هه‌موو بوټه‌یه‌کدا به ریگای جیاواز هه‌مان په‌یام دوباره بگریټه‌وه، چونکه دهنگدر ناماده نابیټ دهنگ بدات ته‌نھا له‌به‌ر ټه‌وه‌ی ئی‌مه شتیټک ده‌لین، به‌لکو پیویسته دهنگدر به‌به‌رده‌وامی گویی له‌و په‌یامه بیټ به ریگای جیاواز و له‌کاتی جیاوازا، ټه‌گه‌ر گوړانکاری له په‌یامه‌کدا بگریټ ټه‌وا سه‌رلیشیواندن له‌لای دهنگدر دروست ده‌کات.

ټیپینی: گرنکه له‌کاتی ناماده‌کردنی په‌یامی هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردندا کار له‌سهر درخستنی جیاوازی‌یه‌کان بکه‌ین له‌نیوان ئی‌مه و رکابه‌ره‌کانماندا، به‌ته‌واوه‌تی به‌رچاومان رونبیټ له‌وه‌ی که:

- ئی‌مه چی ده‌لین له‌باره‌ی خو‌مانه‌وه
- ئی‌مه چی ده‌لین له‌سهر رکابه‌ره‌کانمان
- رکابه‌ره‌کانمان چی ده‌لین له‌سهر ئی‌مه
- رکابه‌ره‌کانمان چی ده‌لین له‌سهر خو‌یان.

پینجهم: ریگاکانی په یوه ندى كړدن به دنگدهر:

ریگاکانی په یوه ندى كړدن به دنگدهر وه كه مهبه ست لیى چالاكییه كانی هلمه تی هلمبژاردنه، گرنگییه كى ئیجگار زوری هیه كه له ریگه ی چ جوړه چالاكییه كه وه دتوانین به دنگدهر بگهین و بوئهم به مه ستهش پیویسته له قوناعی ناماده كاریدا ئهم پرسیارانه له خو مان بگهین و ناماده كاری ته و او بگهین:

* پیویستمان به چهنديك تیچون هیه له كات و پاره و توانای مرویى.

* ئایا دتوانین كه دتوانین به چ دنگدهریك بگهین؟ وانا ئایا گروى دنگدهرى نامانجار لای ئیمه كیى؟

* ئایا ئه و دنگدهرانه قه ناعه ت به وه دهكهن كه دنگمان پیبدن؟

* ئایا دتوانین دنیا بین له وهى كاتيك دنگدهره كان دهلین پشتگیری تان دهكهن به راستی له كاتی هلمبژاردن دنگمان پیده دن؟

پولین كړنى چالاكییه كانی هلمه تی هلمبژاردن:

ئه و چالاكییه كانی بو هلمه تی هلمبژاردن به كاردین به مهبه ستی گه یشتن به دنگدهر پیویسته دیراسه بكریت و ناستی كاریگه رى و تیچونه كانی له سه ر ناستی (كات و پاره و توانای مرویى) دیاریبكریت وهك چهن د نمونه یه كه له خسته یه دا بو به رچا ورونی دهخینه روو.

سەرچاوهكان			كارىگهرى			جوړى چالاكى
تواناى مروى	پاره	كات	هاندره بو دهنگان	پشتيوانهكا ن دهناسيت	قهناعهت پيپهنهره	
بهلى	□	□	نهخير	نهخير	بهلى	ئيمهيل
بهلى	بهلى	بهلى	لهوانهيه	بهلى	بهلى	دەرگا به دەرگا
بهلى	بهلى	بهلى	بهلى	بهلى	لهوانه به	تهلهفون
بهلى	بهلى	بهلى	نهخير	نهخير	نهخير	پوستهر
□	بهلى	□	بهلى	نهخير	بهلى	ريكلام
بهلى	بهلى	بهلى	بهلى	نهخير	بهلى	ئينتهرنيت

سەرچاوه: بو نامادهکردنى ئهم بابته سوود وەرگير او له

POLITICAL CAMPAIGN PLANNING MANUAL - A STEP BY STEP GUIDE TO WINNING ELECTIONS - National Democratic Institute for International Affairs

https://www.ndi.org/sites/default/files/Political_Campaign_Planning_Manual_Malaysia_0.pdf